

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ
«ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ»
ΑΡ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΥΚΑ 6/2024

ΘΕΜΑ: **ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ**
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΡΟΝΤΕΣ:

1. Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων,	Ευαγγελία Γεωργιάδου.
2. Προϊστάμενη Κλάδου Διατήρησης, Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως,	Γιόλα Κούρου
3. Αρχιτέκτονας, Εκπρόσωπος ΕΤΕΚ,	Αντρέας Παπαλλάς
4. Αρχιτέκτονας Εκπρόσωπος ΕΤΕΚ,	Αιμίλιος Μιχαήλ
5. Αρχιτέκτονας, Εκπρόσωπος Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου,	Πόπη Ιακώβου
6. Λειτουργός Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων,	Λούκας Κερίμης
7. Αρχιτέκτονας, Γραμματέας Κριτικής Επιτροπής,	Παναγιώτα Πιερή
-

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ Δευτέρα, 7.10.2024,	14:30πμ -18:00
Τρίτη 8.10.2024	11:00πμ -18:00
Τετάρτη 16.10.2024	10:00πμ -14:00

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Λεωφόρος Σπύρου
Κυπριανού 26, 1075 Λευκωσία

ΖΗΤΗΜΑΤΑ Α. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ/ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Η επιτροπή μελέτησε σε πρώτο στάδιο και τις 14 προτάσεις, προχωρώντας σε σχολιασμό της κάθε μιας ξεχωριστά από το κάθε μέλος της κριτικής επιτροπής. Με τη συζήτηση που ακολούθησε, η κριτική επιτροπή διαπίστωσε κάποια κοινά

χαρακτηριστικά μεταξύ των προτάσεων, καθώς και διαφορετικές προσεγγίσεις που αφορούσαν στην ένταξη της καινούργιας κτηριακής μονάδας στην υφιστάμενη διατηρητέα οικοδομή και στον αστικό ιστό γενικότερα. Αναγνώρισε τις προκλήσεις ένταξης που είχαν να αντιμετωπίσουν οι συμμετέχοντες στο σχεδιασμό, σε σχέση με το κτήριο του μοντερνισμού και της διατήρησης των πολιτισμικών του αξιών.

Με τη συζήτηση, έγινε αντιληπτή η κοινή συνισταμένη των μελών της κριτικής επιτροπής, όσον αφορά στα ζητούμενα της υλοποίησης του διαγωνισμού ιδεών για την αναδιαμόρφωση και επέκταση του διατηρητέου κτηρίου του Ταμείου των Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επισημάνθηκαν οι κατευθυντήριες αρχές για την αποκατάσταση και τη συντήρηση Μνημείων και Μνημειακών συνόλων, όπως πλαισιώνονται στη διεθνώς αναγνωρισμένη Χάρτα της Βενετίας.

Στο επόμενο στάδιο, τα μέλη της κριτικής επιτροπής προχώρησαν σε ψηφοφορία επιλογής μέχρι 5 συμμετοχών ο/η καθένας/μια. Με αυτή τη διαδικασία προέκυψε η λίστα προεπιλογής με έξι συμμετοχές (κωδικοί: 11248, 53383, 28103, 70869, 09024, 48103). Στη συνέχεια έγινε ανάλυση, και εκτενής συζήτηση πάνω στις επιλεγμένες προτάσεις. Ομόφωνη ήταν η απόφαση για την επιλογή της τελικής τετράδας, με το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο βραβείο να κατανέμεται αντίστοιχα στις προτάσεις με κωδικό 11248, 53383 και 28103. Στην πρόταση με κωδικό 70869 απονεμήθηκε ο έπαινος. Τα μέλη της επιτροπής επανήλθαν σε μια εξαντλητική συζήτηση για όλες τις υπόλοιπες συμμετοχές, και κατέληξαν πως τα κριτήρια του διαγωνισμού, δεν τους επέτρεπαν την απονομή δεύτερου επαίνου, εξαντλώντας το περιθώριο των όρων προκήρυξης του διαγωνισμού, βλ.παραγραφο 10.4.

Ακολουθεί η έκθεση με τα σχόλια για τις συμμετοχές.

11248
1^ο ΒΡΑΒΕΙΟ

Η αρχιτεκτονική προσέγγιση της πρότασης στην οποία απονεμήθηκε το 1^ο βραβείο, αναδεικνύει και αξιοποιεί τις πολιτιστικές αξίες του κτηρίου με σύγχρονο τρόπο, δημιουργώντας συσχετισμούς με τον αστικό ιστό μέσω της προσβασιμότητας του αίθριου. Η στοχαστική οργάνωση των συμπληρωματικών χρήσεων σε δύο όγκους – τον έναν που ακολουθεί το ύψος του διατηρητέου και οριοθετεί το αστικό μέτωπο, και τον δεύτερο που βρίσκεται σε υποχώρηση και αναπτύσσεται καθ' ύψος - επιτρέπει τη βέλτιστη λειτουργικότητα του αίθριου και ταυτόχρονα τη μέγιστη αξιοποίηση του δομήσιμου εμβαδού.

Η ευέλικτη διαμόρφωση του αίθριου, ως πλατειακός χώρος, και η ροϊκότητα του ισογείου, σχολιάστηκε θετικά από όλα τα μέλη της κριτικής επιτροπής ως προς τη λειτουργικότητα, την προσβασιμότητα και τις χωρικές του ποιότητες που λαμβάνουν υπόψιν βιοκλιματικές παραμέτρους. Η ανοικτή πρόσβαση στο κεντρικό αίθριο από το νότιο σύνορο του τεμαχίου, επιτυγχάνει τη σύνδεση με την πόλη, αναβαθμίζοντας την έννοια του δημόσιου χαρακτήρα του κτηρίου.

Η ευελιξία ως προς τις δυνατότητες της εσωτερικής διαρρύθμισης του εργασιακού περιβάλλοντος, φαίνεται στην παρουσίαση εναλλακτικών προτάσεων για την οργάνωση των γραφειακών χώρων σε κάθε όροφο, από τους μελετητές. Επιπρόσθετα, ο προτεινόμενος χώρος εκτόνωσης σε σχέση με τον χώρο βιβλιοθήκης δίνουν μια νέα προσέγγιση για τους χώρους εργασίας στον δημόσιο τομέα.

Η επεξεργασία στην υλικότητα των όψεων, κρίνεται πως χρειάζεται να διερευνηθεί ακόμα περισσότερο ως προς τη σχέση με τις όψεις του διατηρητέου.

Η πρόταση κρίθηκε ολοκληρωμένη ως προς το σύνολο της αρχιτεκτονικής της σύνθεσης, και σχεδιαστικά άρτια. Ανταποκρίνεται με επιτυχία στα κριτήρια που τέθηκαν από τον αγωνοθέτη.

53383
2° ΒΡΑΒΕΙΟ

Η πρόταση στην οποία απονεμήθηκε το 2^ο βραβείο, συζητήθηκε για τον ευρηματικό τρόπο διαμόρφωσης του αίθριου, και την ευαισθησία ως προς την αρχιτεκτονική της έκφραση στον χειρισμό των όψεων στο μέτωπο του δρόμου και στο εσωτερικό του αίθριου και τον τρόπο που συσχετίζεται με την διατηρητέα οικοδομή.

Η ιδέα της υπερύψωσης της βάσης του αίθριου και της μετάβασης μέσω των κερκίδων, από την πόλη προς το δημόσιο κτήριο, απαντά στην πρόθεση των μελετητών για τη δημιουργία ενιαίου κοινόχρηστου χώρου και συνεχόμενης ροής σε σχέση με την πόλη. Παρόλο που η πρόθεση είναι υποσχόμενη, η είσοδος από το δυτικό σύνορο προς το αίθριο κρίθηκε να χρήζει περεταίρω επεξεργασίας.

Το ευρηματικό στοιχείο του «δακτύλιου» που χωροθετείται περιμετρικά του αίθριου, ενοποιεί επιτυχημένα το διατηρητέο κτήριο και τις προσθήκες. Διευκολύνει τις ροές κυκλοφορίας, και επιτείνει το ρόλο του αίθριου ως σημείο αναφοράς για τους εργαζομένους. Επιπλέον οι χώροι που δημιουργεί για κοινόχρηστες δραστηριότητες στο ισόγειο, όπως και ο χώροι εκτόνωσης που προτείνονται για τους γραφειακούς χώρους στον όροφο, αναβαθμίζουν το εργασιακό περιβάλλον.

Η υλικότητα των όψεων, και η διακριτή υποχώρηση των προσθηκών στα σημεία σύνδεσης με το διατηρητέο, αναδεικνύουν την αρχική υπόσταση του διατηρητέου και σέβονται την αρχιτεκτονική του αξία.

Η δυνατότητα για υλοποίηση της μελέτης σε διαφορετικά στάδια, όπως προτείνεται από τους μελετητές, είναι στα θετικά στοιχεία της πρότασης.

28103
3^ο ΒΡΑΒΕΙΟ

Η πρόταση στην οποία δόθηκε το 3^ο βραβείο, ξεχώρισε για την ευρηματική στροφή του νέου όγκου στους ορόφους σε σχέση με το διατηρητέο.

Η επιλογή ανάδειξης της όψης του διατηρητέου στο εσωτερικό του αίθριου κρίνεται ενδιαφέρουσα, καθώς και η πρόθεση του μελετητή να προσδώσει δημόσιο χαρακτήρα στο αίθριο με τις συμπληρωματικές κοινόχρηστες λειτουργίες.

Επιτυχείς κρίνονται οι συνδέσεις με τα υφιστάμενα κλιμακοστάσια, που λειτουργούν ως αρθρώσεις της προσθήκης με το διατηρητέο, και ενισχύουν το διάλογο μεταξύ των κτηριακών όγκων. Το επίπεδο του ισογείου και πρώτου ορόφου, που αποτελούν τη βάση του όγκου της προσθήκης, χρειάζονται περαιτέρω επεξεργασία. Παρόμοια η όψη της βάσης, που ενώ εξασφαλίζει διαμπερότητα στο μέτωπο με τον αστικό ιστό, δημιουργεί πολυπλοκότητα στο σύνολο.

Η εσωτερική διαρρύθμιση των γραφειακών χώρων κρίνεται ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα εφόσον επιτρέπει ευελιξία με τις εναλλακτικές χωροθετήσεις που προτείνονται.

70869 ΕΠΑΙΝΟΣ

Η πρόταση στην οποία απονέμεται έπαινος, προτείνει τη διασύνδεση του αίθριου με το διατηρητέο μέσω πολλαπλών μικρών προσθηκών στο υφιστάμενο κέλυφος. Η υποσχόμενη ιδέα οργάνωσης όγκων/προβόλων στις όψεις των ορόφων γύρω από το αίθριο, δημιουργεί διαφορετικές χωρικές σχέσεις, και επάλληλες οπτικές μεταξύ εσωτερικών χώρων και αίθριου σε πολλαπλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, η επέμβαση στη νότια όψη της βόρειας πτέρυγας του διατηρητέου κτηρίου, σχολιάστηκε για τις δυνατότητες περαιτέρω επεξεργασίας και λειτουργικής ένταξής της στο κεντρικό αίθριο.

Η επεξεργασία της νότιας όψης, παρουσιάζεται πιο αυστηρή σε σχέση με την επεξεργασία των όψεων στο αίθριο, και υπόσχεται μια τεχνολογική προσέγγιση με βιοκλιματικά χαρακτηριστικά.

Η κλειστή δομή του αίθριου αποδυναμώνει τη σχέση και τη δυναμική που μπορεί να διαδραματίζει το κτήριο στον αστικό ιστό της πόλης.

09024

Η στρατηγική αντιμετώπισης του κτηρίου και η επεξεργασία των όψεων ως ενιαίο σύνολο, χωρίς διαφοροποίηση μεταξύ του υφιστάμενου και των προσθηκών, καταργεί τα κριτήρια διατήρησης και διακρίτοτητας. Όσον αφορά την ένταξη στον αστικό ιστό, η πρόταση δημιουργεί την είσοδο προς το αίθριο με πολύ ενδιαφέρουσα χειρονομία που αφορά μια σταδιακή ανύψωση του εδάφους από την δυτική στη νότια όψη, η οποία δημιουργεί ενδιαφέρουσες σχέσεις, χωρικές και προγραμματικές, μεταξύ του κτηρίου και του αστικού ιστού. Παρόλα αυτά, η πλήρης ενσωμάτωση των προσθηκών στους όγκους τους διατηρητέου, δεν επέτρεψε στην κριτική επιτροπή την περαιτέρω θετική αξιολόγηση.

11472

Η πρόταση κρίθηκε πως προσεγγίζει με συμβατικό τρόπο την ένταξη στο διατηρητέο, χωρίς να προτείνει κάτι καινοτόμο. Η δημιουργία απόλυτων ορίων με τη μίμηση της τυπολογίας των όγκων του διατηρητέου, δημιουργεί ένα περικλειστο αίθριο, χωρίς ιδιαίτερη αναφορά στον αστικό ιστό. Στα θετικά της πρότασης, η διατήρηση και ανάδειξη της ανατολικής όψης της δυτικής πτέρυγας του διατηρητέου, που βλέπει προς το αίθριο.

17171

Η πρόταση παρόλο που έχει ως στρατηγική την καινοτόμο σχεδίαση, η επίλυση δεν προτείνει νέες προσεγγίσεις ένταξης στο διατηρητέο ή στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον. Η διαμόρφωση του χώρου του αίθριου σε σχέση με τους γραφειακούς χώρους και την πόλη δεν το αναδεικνύει, ενώ απουσιάζουν τα στοιχεία σύνδεσης και άρθρωσης μεταξύ διατηρητέου και προσθήκης. (Απόλυτα όρια, περικλειστο αίθριο χωρίς συσχετισμούς με την πόλη).

18375

Η αρχιτεκτονική έκφραση της πρότασης δεν αναδεικνύει την πολιτιστική αξία του διατηρητέου. Η προσπάθεια δημιουργίας ενός σύγχρονου πλαισίου από τον μελετητή, μέσω της επισταμένης ανάλυσης των επιμέρους αρχιτεκτονικών και συνθετικών στοιχείων του διατηρητέου, δεν δίνει αποτέλεσμα που να κρίνεται επιτυχές, ως προς την ένταξη του σε αυτό.

29097

Στην πρόταση ο χώρος του αίθριου προσεγγίζεται σαν ο υπολειπόμενος χώρος του κτηριακού όγκου, χωρίς να αναδεικνύει τη σημασία του, ως το στοιχείο ταυτότητας του δημόσιου κτηρίου. Δεν εντοπίζονται αναγνωρίσιμες κυκλοφοριακές ροές από το αίθριο σε σχέση με τους ισόγειους χώρους του κτηρίου, ή/και σε σχέση με τον αστικό ιστό. Στα θετικά της πρότασης η εκτενής επεξεργασία των όψεων και η προσπάθεια συσχέτισης τους με τις όψεις τους διατηρητέου.

32818

Η πρόταση προσεγγίζει το αίθριο ως έναν διαμπερή ανοικτό χώρο χωρίς σαφή όρια σε σχέση με το μέτωπο των κτηριακών όγκων, καθιστώντας τις προσβάσεις και τις ροές κυκλοφορίας δύσκολα αναγνώσιμες και μη λειτουργικές. Παρόλο που γίνεται προσπάθεια ένταξης με την επεξεργασία των όψεων, και την ογκοπλασία της προσθήκης, το αποτέλεσμα δεν αναδεικνύει την πολιτιστική αξία του διατηρητέου.

46153

Η πρόταση προσεγγίζει την αναδιαμόρφωση και την επέκταση του διατηρητέου κτηρίου, δίνοντας έμφαση σε προγραμματικές προθέσεις. Η πρόταση των μελετητών να ενεργοποιήσουν το αίθριο και τις κυβερνητικές λειτουργίες του κτηρίου μέσα από πολιτιστικές συνέργειες, κρίθηκε αδύναμη ως προς τη συμβατότητα γόνιμης αλληλεπίδρασης των διαφορετικών αυτών κοινοτήτων. Ωστόσο, η διερευνητική τους πρόθεση κρίθηκε θετικά. Η εισήγηση εφαρμογής κυκλικής οικονομίας στη διαδικασία του σχεδιασμού και της υλοποίησης, κρίθηκε επίσης θετικά.

Ως προς την αρχιτεκτονική διαμόρφωση των όγκων, οι νέες προσθήκες περιορίζουν το αίθριο και τις δυνατότητες του ως εν δυνάμει δημόσιος χώρος.

48103

Η πρόταση προσεγγίζει με ευαισθησία το διατηρητέο κτήριο, πετυχαίνοντας χωροταξικά τη λειτουργικότητα του αίθριου σε σχέση με τον ισόγειο χώρο του κτηρίου. Παρόλο που έγινε προσπάθεια διάκρισης της νέας προσθήκης από το διατηρητέο, η κλιμακωτή διαβάθμιση της ογκοπλασίας που προτείνεται καθ' ύψος, δεν κρίθηκε επιτυχής. Παράλληλα, η μορφολογική επίλυση των γραφειακών χώρων δεν αντικατοπτρίζει το δημόσιο χαρακτήρα του κτηρίου, αλλά αντίθετα προβάλλει μια πιο ιδιωτική διάσταση στη λειτουργία τους.

61314

Η πρόταση δεν ακολούθησε τις λειτουργικές προδιαγραφές των όρων προκήρυξης, αφού δεν έχει εξαντλήσει το διαθέσιμο συντελεστή δόμησης. Επομένως, η κριτική επιτροπή δεν ήταν σε θέση να προχωρήσει σε αναλυτικό σχολιασμό για την αξιολόγηση.

88938

Η πρόταση προσεγγίζει το αίθριο ως ένα ανοικτό χώρο στραμμένο προς τη γειτονιά, χωρίς να το εντάσσει στην εμπειρία της χρήσης του ίδιου του κτηρίου. Η πρόθεση οριοθέτησης του αίθριου με τη χρήση διαμπερούς διαδρόμου, κρίνεται μη επιτυχής. Ταυτόχρονα, ο τρόπος οργάνωσης των όγκων της προσθήκης, δεν ανταποκρίνεται μορφολογικά στα κριτήρια ένταξης και διατήρησης.
